

Birkas lärare och elever 1936/37

Till Birkas lärare och elever.

Vid segerdagens firande ut-sänder riksäldsten årligen brinnande facklor landet runt var-med segereldarna skola tändas, så att kvällen över hela landet upplyses på ett värdigt sätt.

Fackelbärarna ha en synnerligen ansvarsfull uppgift. De måste hasta för att hinna fram i god tid, de måste handskas varsamt med elden så att ej i stället för segereldar uppstå härjande eldsvådor. De måste också se till att elden ej slocknar under färden. En slocknad fackla kan man ju tända på nytt, men då är den ej mer riksäldstens brinnande seger-fackla som kommit fram.

Birkas har, utom hela fosterlandets segerdag, sin egen lilla segerdag i maj månad. Birkas har också sina fackelbärare. De stationära, lärarna med rektor i spetsen, vilka ha som

uppgift att se till att urhärden ej slocknar, utan att den på Birkas flammar högt och sprider sina strålar över svenskbygdens hem i vårt fosterland. De andra, icke mindre viktiga, äro de fackelbärare som årligen i maj månad, efter att hava tänt sina facklor vid urhärden, vandra hem till olika orter i svenskbygden och där vid dagligt arbete hemma och ute låta Birkas facklan sprida sitt rätta ljus.

Det beror på Dig själv, Du som i år lämnar Birkas med den nyss tända facklan, om Du är den ansvarsfulle bäraren eller icke. Återvänder Du hem, lägger Du Dig i allt och allo i tvist med far och mor, i tid och otid fördömer deras arbetsmetoder, fordrar en massa nya redskap, vilka utgifter överstiga Din fars förmåga, ofta också

Birkasnummer.

förståelse, tillhör Du gruppen av de ansvarslösa fackelbärarna. Du åstadkommer i Din iver oenighet-en härjande brand. Vänder Du Birkas ryggen, återvänder hem och av slöhet eller annan orsak glömmet eller ej bryr Dig om att göra bruk av de kunskaper Du erhållit på Birkas, tillhör Du gruppen som låtit Din fackla slockna. Men om Du återvänder hem, och framför allt kommer ihåg att gammal är äldst, diskuterar några nyare metoder med far och mor och sedan genom produktivt och flitigt arbete bevisar att förbättring av åker och äng eller betesmark kan åstadkommas ofta med flitigt arbete och relativt små omkostnader, och att snygghet och renhet i och kring ett hem kan skapas utan nämnvärda utgifter, kan Du vara övertygad om, att Du är en värdig bärare av Birkas-facklan.

Till Rektorn och alla övriga lärare vid Birkas uttalas härmed ett varmt tack för gott och förståelsefullt samarbete under det gångna läsåret och för den energi som bevisats i arbetet för att få urhärden på Birkas att flamma upp.

Till avgående elever uttalas här den förhoppningen, att Ni alla måtte bli värdiga bärare av Birkas-facklorna till båtнад för Eder själva, Eder hembygd och Edert fosterland.

Å S. O. V:s vägnar
M. Westerblom.

Rektor P. Bystrom

Vägar och mål.

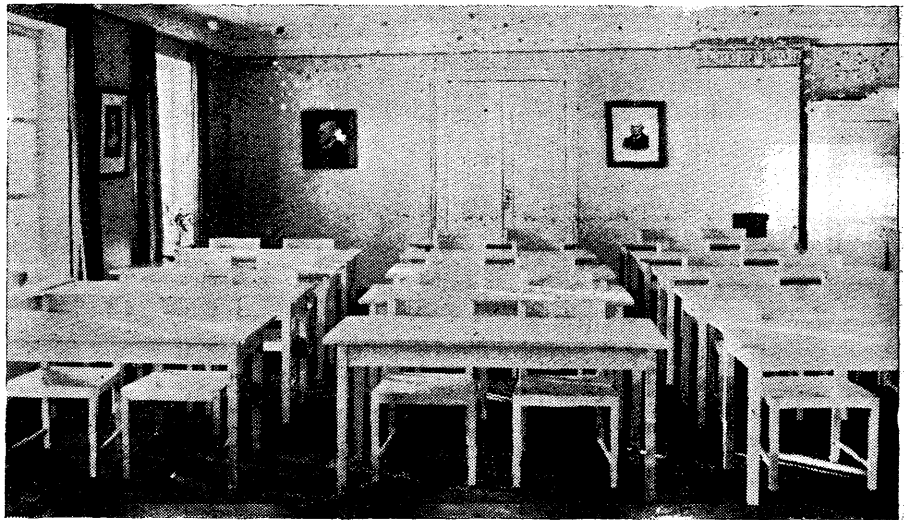
Om det för den enskilde kan vara nyttigt och nödvändigt att någon gång stanna och tänka över, vad man vill uträtta och vart man vill komma med sitt arbete, så är det för en skola som Birkas nödvändigt, att man gör klart för sig icke blott målet för skolans arbete, utan även de vägar man bör gå för att nå detta mål. Men då det väl alltid är så, att flera vägar leda till samma mål, blott man hela tiden har målet i sikte, kommer också målsättningen att vara det första och viktigaste. Vägarna måste väljas efter den möjlighet till framkomst, som de under olika tider och vid olika tillfällen erbjuda. Folkhögskolan är en jämförelsevis fri skolf orm, och dess största styrka ligger däri, att den mindre än andra skolf ormer har en väg utstakad såsom den enda rätta och riktiga. Men den ställer därför även större krav, det gäller där mer än annars att ha målet klart i sikte.

Birkas bildades en gång på kristlig och kulturell grund. Någon annan grund kan heller icke läggas, om den vill fylla sin uppgift. Sedan kunna olika meningar finnas om vad dessa stora ord innebära. Men det gäller endast detaljerna, småsakerna — i det väsentliga kan ingen tvekan råda om deras betydelse. Den grundades av Svenska odlingens vänner, och redan detta säger, att svensk odling, svensk kultur, alltid skall vara dess ledstjärna.

Men stora ord kunna lätt sjunka i värde och bli inne-

hållslösa, om de allför flitigt brukas. Birkas uppgift, sådan vi se den, kan enkelt och kort uttryckas så: Skolan vill arbeta för de estlandssvenska hemmen. Den vill ge ungdomen fördjupade kunskaper i jordbruk, hushåll och andra ämnen, icke för att de sedan skola se ned på hemmet eller vända det ryggen, utan för att de skola arbeta på att hemmen i svenskbygden måtte bliva allt bättre att leva i och allt bättre skickade att fostra goda, rakryggade, ärliga och pålitliga karaktärer, goda medborgare, som älska sin hembygd och känna sitt ansvar för den, med ett ord — goda svenskar.

om man nu säger, att Birkas främst bör vara en praktisk skola, så får detta inte fattas så, att sådana ämnen som modersmål, svenska, räkning, historia, geografi och samhällskunskap skulle vara "opraktiska." Varje erfar en och sunt tänkande människa vet, att det har stort värde att i 18—20 årsåldern få förnya och om möjligt fördjupa sina kunskaper i dessa stycken. Grunden är lagd i folkskolan, och i svenskbygdens folkskolor lägges den grunden god, men i den åldern fattas den erfarenhet och den mognad, som behövs för att man riktigt skall förstå värdet av den undervisning, som

Skolsalen med ny inredning

Men sådant vinnes icke utan arbete, och Birkas vill därför främst hos sina elever inpränta arbetets heder och ära, att allt arbete, som utföres med redligt uppsåt och som utföres väl, har samma värde, att arbetet på fältet och i ladugården, i verkstaden och i fiskerbåten är lika "fint" som arbetet på kontoret och ämbetsrummet.

Därför skall också Birkas främst vara en praktisk skola. Därför vilja vi att varje år en grupp elever skall kunna stanna över sommaren för att få grundlig insikt i alla arbetsgrenar, och därför äro vi så tacksamma för all hjälp, som gives för att skolan skall bli väl utrustad med ändamålsenliga redskap, välinredda ekonomibyggnader, goda djur, sortrent utsäde och annat. Men

man där vill och kan ge. Erfarenheten visar, att de elever, som komma till folkhögskolan i 20-årsåldern eller senare själva ha långt större nytta av sin kurs än de, som komma nästan strax de slutat folkskolan. Man skulle önska, att detta bleve klart särskilt för svenskbygdens unga män, som ofta tro, att de äro för gamla till att offra en vinter för en kurs. Någon "högskola" i den mening en är den icke, att den skulle vara högre och finare än andra skolor i svenskbygden, det är deras arbete vi skola bygga på, och ju bättre de fylla sin uppgift, desto lättare har folkhögskolan att fylla sin. Här är dess uppgift, att så långt det är möjligt, söka samarbete med andra skolor, där det hänvisat arbetas för samma mål.

Vad man till sist vill önska,

Vårsådden.

Vårbruket närmar sig, jordbrukarens bästa tid. Nog kan det vara en glädje att få inbärga en god skörd, men hur det är, så är ändå våren den bästa tiden. Då har man full frihet att hoppas hur mycket man vill, man känner hur det sjuder av liv i myllan, och man ser på höstsådesbrodden, hur skördeutsikterna förbättras för varje dag.

Men jordbrukaren vet också, att om man skall ha utsikter att vänta sig en god skörd av det man sätter och sår på våren, så bör man ha väl förberett sig till vårsådden. Redskapen skola ha fått sin eftersyn, alla nötta och trasiga delar ersätta, alla muttrar tilldragna och alla lager smorda. Om ekonomien tillåtit, kanske något nytt och bättre redskap fått ersätta ett som varit föråldrat och utnött. — Man har tänkt över hur mycket av varje växtslag man skall så och sätta och på vilka åker-tegar det ena eller andra sädeslaget skall sås. Man har gjort klart för sig fördelningen av gödseln och man har kanske redan givit höstsåden den lilla övergödsling med salpeter, som den så väl behöver. Man har kanske också en smula tänkt över, hur man skall bearbeta jorden, så att man får en god såningsbädd för fröet och ändå behålla så mycket som möjligt av vårmusten i jorden, så att fröet kan gro och ett förråd av fuktighet finnes, om försommaren som vanligt blir torr.

Men först och sist bör man ha gjort klart för sig, hur det ställer sig med utsädet. Är

Birkas skolbyggnad

inte detta av bästa beskaffenhet, då har man ej heller rätt att vänta sig de bästa resultat av allt annat, som man kostat på av arbete och pengar. De ören, som man sparar på att inte skaffa sig ett fullgott utsäde de kunna lätt bli till lika många kronor i förlust. Det är ju särskilt svårt i år att få gott utsäde av vårsådden efter förra årets missväxt, men det måste kunna ordnas i all fall, så att inte detta året, som vi ju alla hoppas skall bli gott, behöver lida för missväxten i fjol. Nu har ju även regeringen hjälpt till att anskaffa utsäde, och det vill synas, som om det i år skulle vara gott utsäde av dansk odling och goda sorter. Och danskarna nöja sig inte med dåliga ting i den vägen.

Men antingen man skaffat utsäde på ena eller andra sättet, så är det viktigt, att man sorterar det, så att man dels inte går och sår ogräs i sin egen åker och dels att man får endast kraftiga, livsdugliga korn till utsäde. Det är ju även viktigt att man provar, om kornen äro grobara, men en liten och svag kärna ger alltid upphov till en liten och svag planta — även om den gror. Och den lilla och svaga plantan kommer att ytterligare försvagas och undertryckas av de kraftigare och kan med bästa vilja ej frambringa annat än små och dåliga kärnor, och så blir skördresultatet dåligt.

Pelle Byström.

Det räcker i allmänhet inte med att släppa säden igenom en kastmaskin, utan det behövs en riktig sädessorterare. Men då en sådan är för dyr att köpa för den enskilde jordbrukaren, anskaffades förra året en sorterare "Stigluft" av svenskt fabrikat till Birkas för att kunna användas även för jordbrukare i bygden. Den gör ett mycket gott arbete — den plockar t. ex. lekande lätt bort varje frö av råglösta, "lust", ur rågen, en sak som tål att tänka på för höstsådden — och då inte alla kunna komma hit med utsädet, borde det inte vara alltför omöjligt att så småningom jordbrukarna i olika bygder, på Vormsö, i Rikull o. s. v. kunde enas om att anskaffa en dylik tillsammans. Det skulle säkert löna sig mångdubbelt. Vi taga visserligen emot till sortering till självkostnads pris, men vi kunna ju ej hinna med hur mycket som helst. Den som är intresserad av att prova är välkommen hit, om det inte hinnes för vårsådden går det an försöka med höstsådden.

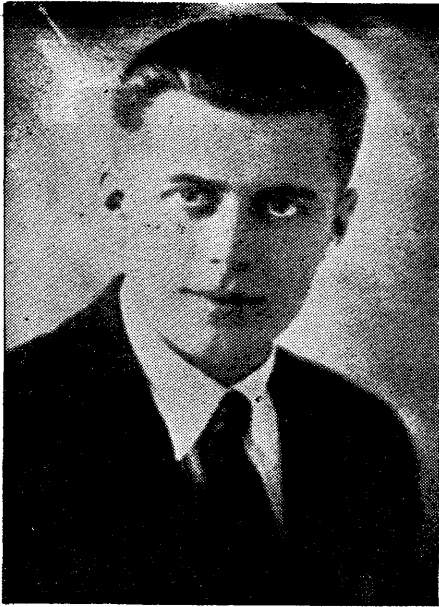
I alla fall är utsädet en viktig fråga, som vi måste intressera oss mera för än vad hittills många gånger varit fallet. Då kunna vi med större tillförsikt se fram emot skörden, och då de goda åren komma, behöva vi ej besanna ordspråket att "då det regnar välning, är den fattige utan sked".

Pelle Byström.

att Birkas måtte bli, det är ett hem och en samlingsplats för svenskbygden, där var och en, som tänker och känner svenskt, skall känna sig hemma; en punkt, varifrån goda impulser söka sig ut; en plats, där man i allt kan se bevis för det kärleksfulla intresse, som stamfränderna i den svenska stammens moderland känna för svenskarna i Aiboland.

Folkhögskolan och det fria bildningsarbetet

av

Läraren Viktor Pöhl

Det ligger sanning i talet, att människan aldrig står stilla i utvecklingen; antingen gå vi framåt eller gå vi tillbaka. I ännu högre grad gäller detta en sammanslutning, där många krafter samverka i gemensamma strävanden. Vår tid kräver en fördjupning på alla områden. I synnerhet tarvas en sådan på allmänbildningens fält. Jag tänker nu närmast på vår folkhög- och lantmannaskola samt våra ungdomsföreningar.

I den mån dessa två sammanslutningar skola arbeta som bildande, fostrande och glädjebringande organ, måste de äga förmåga därtill. Det fria folkbildningsarbetet kan ej bedrivas efter några utskurna och vardagliga mönster, inpressade i vissa trånga former, som avskära alla möjligheter för utvidgning av synkretsen. Människorna äro varandra så olika, att ett dylikt kringskuret arbetssätt skulle komma att medföra allvarliga följder för dem, som redan av naturen blivit delaktiga av ett trångt behov för vyernas utvidgning. Vårt bildningsarbete skall därför gå ut på att utbilda all estlandssvensk ungdom till personligheter, till fria tänkande individer och samhällsmedlemmar. Sådant arbete går inte

enbart med den goda viljan, ehuru även denna "drager halva lasset," som det heter, utan här fordras det också sakkunskap, ty annars blir arbetet tungt och föga fruktbringande. Vår skolinspektör, undervisningsrådet Enn Terasmäe, yttrade vid ett tillfälle: "Målet för allt bildningsarbete skall vara att utbilda individer med motsvarande kunskaper för samhällets olika nyttiga och nödvändiga arbeten, ty en bildad medborgare får inte komma att förefalla överflödig och bli till onödig barlast för vårt folk."

Det är klart, att alla medborgare inte förmå leda ungdomen på de bildningsbanor, som äro behöfliga för samhället och stammen. Mycket störande ha många föräldrars bristande kunskap om bildning verkat. Man tror ofta, att genom bildning beredes möjlighet till ett bekvämare liv, där de obildade äro tvungna att tjäna de bildade. Och vore det så, vore kanske föräldrarnas önskan uppfylld, och deras son eller dotter hade sålunda tagit sig fram här i världen och "kommit ut på grön kvist." Hur egennyttig och trångsynt är inte denna ståndpunkt! På samma sätt är det med föräldrarnas tro, att de äro skyldiga att ge sina barn högre bildning, än de själva ha, oberoende på om de därmed vinna något. Och så uppkommer ungdomens vandring från landet till städerna och utlandet.

Det ligger nära till hands att fråga sig, vem som då är skyldig att försöka öppna föräldrarnas ögon och leda de unga på den rätta bildningsvägen och den rätta tankegången. — — — Det blir ingen annan än DE, som äro utposterade bland folkets alla lager till dess ledare och vägvisare. Det är ingen lätt uppgift, den fordrar stor sakkännedom. Dessutom fordras av ledaren kännedom om vårt folks möjligheter och materiella tillgångar samt kännedom om de ådror, i vilka vår folkspillas liv pulserar livligast.

Vår estlandssvenska lärarkår har tagit denna ansvarsfulla

uppgift på allvar. Man gör, vad man kan för att samla allt kring vårt Birkas, "Svenskbygdens hjärta," som det heter i "Kustbon" nr. 10. Det är vår folkhög- och lantmannaskola, som från sitt första ramträdande sökt att bibringa landsbygdens ungdom det kunskapsmätt, som är nödvändigt för ungdom, "som vet och tänker, men trivs vid plogen." Det vill säga, en högre kultur, mera kunskaper, som ej skapa förakt för och vantrevnad vid det praktiska arbetet. Människans ekonomiska utveckling går sin gång och ledes därvid av krafter, som ej gå att heida. Att man därvid lösbrutits från naturen, behöver knappt omnämnas. Därför är det av vikt, att vi söka en återknytning till naturens rika värld och försöka få en djupare kännedom om dess mångahanda förrättningar. Allt detta kan åstadkommas genom det fria bildningsarbetet. För detta arbete får icke ställas upp vissa normer, som hålla det inom vissa områden. Man kan aldrig säga, att detta arbete är slutfört. Och intet mänskligt område får vara främmande därför. Riktningen för detta arbete bör därför icke vara inhämtandet av något visst kunskapsmätt, utan att man så att säga kultiverar sig själv och att lärdomen har ett kultiverande inflytande på den egna personligheten. Om man även glömmer, vad man lärt, så har dock samlandet av kunskaper odlat ens egen personlighet. Vår nutida ungdom har stora möjligheter att tillfredsställa sitt bildningsbegär. Vår folkhög- och lantmannaskola samt våra ungdomsföreningar kunna i stor utsträckning räcka dem en hjälpare hand och förmedla bildning åt ungdomen, "som vet och tänker, men trivs vid plogen."

"Jag vet inte, vart man skulle gå, om man ej finge komma till sångövningar på folkhögskolan," sade en Nuckö Ungdomsförenings medlem en gång till undertecknad. Och det är verkligen inte lätt att säga, vart man i annat fall skulle gå. På folkhögskolan och i ungdomsföreningararbetet, som för Nuckö omnejd i huvudsak

Birkas husmor: Hemmets spalt.

Vitaminerna.

Maten är halva födan, säger ett skämtsamt ordspråk. Och det kanske ligger mera sanning i detta än man i första hand vill tro. Om man med "maten" menar den del av vår näring, som man kan väga på våg, så är det säkert, att det för vår kropp är lika nödvändigt med en del andra saker, som också höra till vår näring i vidsträckt mening.

Om man tar t. ex. vattnet, som visserligen kan vägas men ändå inte kan kallas "mat", så vill väl ingen påstå, att han kan leva länge utan detta. Eller låt oss taga solljuset, så skulle vi inte kunna uthärda länge utan sol, om vi också hade fullt

Fru Elisabeth Byström

upp med mat och så många lampor som helst. Hur känna vi oss inte trötta och olustiga,

då solen en längre tid, kanske månader, under hösten och vintern envist döljer sig bakom moln och dimmor. "Vårtrötthet" klaga många över och alla veta vi, att sjukdomar förekomma mycket mera under vintern än på sommaren. Det är till stor del brist på sol, som orsakar allt detta.

Men det är också andra orsaker. I vår näring måste det nämligen finnas en viss mängd av just sådana ämnen, som praktiskt taget ej kunna vägas, därför att de förekomma i så otroligt ringa mängd, även då det är gott om dem. Dessa ämnen ha blivit kallade vitaminer. Och nu förhåller det sig så, att på sommaren ha vi ganska gott om dem, men på vintern kan det bli skralt med vitaminer i födan, så vida man inte skaffat förråd av dem under sommaren. (Forts. sid. 6)

bedrives på folkhögskolan, är det, som landsbygdsungdomens karaktär skall danas. Det är inom ramen av dessa vidsträckt arbetsfält, som ungdomen ledes och organiseras av en varsam, men fast hand, som helt omärkt skapar ordning och reda i det hela. Redan själva namnen folkhögskola och ungdomsförening innebära ett enande kring något gemensamt. Och det är detta gemensamma, detta mål, som ungdomsledaren ser omhuldat med varmt intresse av varje svensk ungdom.

Vår estlandssvenska ungdomsföreningsrörelse, som inte är någonting av äldre dato och som inte på långt när ännu har trampat ut barnskorna, har ofta nog många svårigheter att kämpa med. Ofta nog tyvärr får man höra av personer, av vilka man minst skulle vänta, att ungdomsföreningarna inte ha någon uppgift att fylla. Och det, som är ännu värre: att folkhögskolan borde förbjuda att samlas i sina lokaler. — Att det verkligen ännu finns så kortsynta människor i vår upplysta tid, är någonting, som är oförläpigt. Undertecknad finner dylika yttranden vara lika enfaldiga och rent utsagt dumma, som om man skulle säga, att våra folkskolor ej längre ha någon uppgift att fylla.

Våra ungdomsföreningar rekryteras årligen med nya ungdomar, och det är dessa ungdomar, som folkhögskolan och ungdomsföreningarna taga hand om och åt vilka de giva ledning och stöd i deras bildningssträvanden. Jag avser här särskilt landsbygds ungdomsföreningar och de ungdomar, som komma under deras inflytande. Föreningslivet vid folkhögskolan bekantgör skolan och binder ungdomen vid "Svenskbygdens hjärta." Gemensamma samkväm och sångövningar knyta nya vänskapsband med ungdomsföreningsmedlemmarna och folkhögskoleeleverna, vilka många nog äro medlemmar i ungdomsföreningar på andra svenskorter. Folkhögskolan ger kunskaper och färdigheter i olika grenar, vilket möjliggör ett slag kraftigare och planmässigare föreningsarbete. Allt sådant fostrar samhörighetskänslan och ger enighet. — Samarbete och åter samarbete är det, som vårt svenska Aibofolk behöver.

Betänk, hur ofantligt stort samarbete det utförts, innan vi fått allt, vad vi för vår tillvaro behöva! Storartade äro de verk, som utförts till allas vår gemensamma nytta och välgång. Nu i nationalismens tidevarv

är det för oss Aibofolk, Svensk-estlands nuvarande och blivande mödrar och fäder, av stor vikt att arbeta hand i hand med varandra, med våra skolor och våra föreningar. Endast då kommer vårt bildningsarbete att medföra nytta och nöje för oss alla.

Varje Aibo utgör en länk i den kedja, som håller det svenska folket samman i vårt kära fosterland Eesti. Den länk, som uti en kedja inte håller ihop, utan går sönder, gör att hela kedjan brister. Och ju flera länkar brista, i desto flera stycken faller kedjan. — Liksom det är med kedjan, är det även med oss. Vi böra se till, att inte någon länk brister, utan att allt svenskt sammanhålls till ett helt. Sålänge allt är helt samt varje enskild del verkar, som den bör, kunna våra skolor och våra föreningar fullgöra sitt ändamål på ett oklanderligt sätt.

Må vi därför låta minnet av allt det stora och vackra, våra svenska förfäder utfört, bliva vår förpliktande ledstjärna, och må vi i enighet och med fördubblad styrka föra svenskheten fram till en vidare bas, oss själva, våra efterkommande, vår hembygd och vårt fosterland till evärdelig lycka!

Växtfärgning.

Det låter ju ganska orimligt, att lant — husmodern med händerna fyllda av göromål från morgon till kväll, skulle tänkas att orka med att samla växter för att färga sitt garn. Det finns ju påsfärg, som går så lätt att

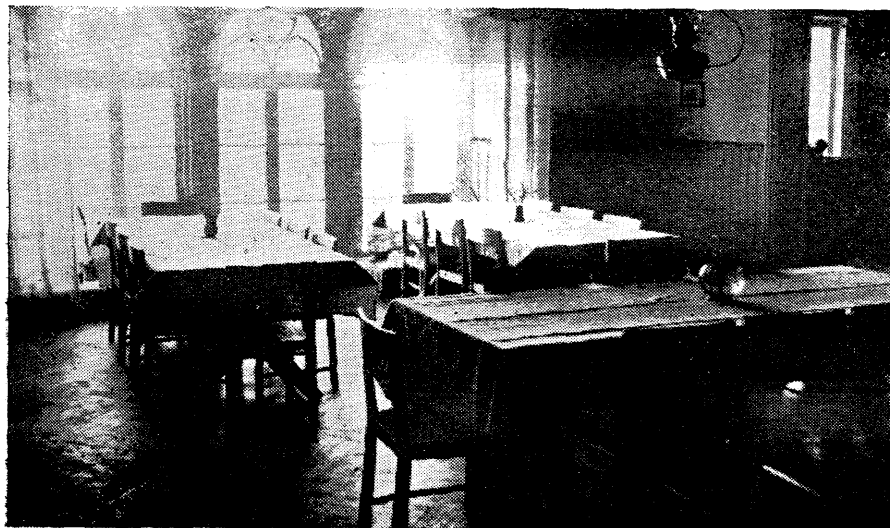
färga med. Ja, visserligen, men de kunna ej jämföras med de växtfärgade garnen. De bli bra mycket vackrare. En svårighet vid växtfärgningen är, att man kanske inte känner till namn och utseende på växter och vad färg de ge. Några lätt tillgängliga och som alla känna till

äro: albark, allöv, björkbark, björklöv, ljung, våtarn (fetgräs), enbär, enris, granris, stenlav, gul prästkrage. Av den sistnämnda användes endast blomorna och dessa måste torkas först. Sedan ge de en färg, vilken nästan fullkomligt liknar den friska blomman.

Hemullgarn måste tvättas väl. Innan man färgar bör garnet i regel betas. Detta sker därigenom att man kokar garnet $\frac{1}{2}$ — 1 tim. i rent vatten tillsatt med en eller flera kemikalier såsom alun, vinsten, järnvitriol, kopparvitriol m. fl. Vid färgningen böra färgsopporna vara avkylda när garnet lägges ned. Sedan låter man det sakta koka och rör om försiktigt under tiden. När garnet är färdigkokt skall det avkylas, tvättas i svagt såpvatten och sköljas väl. Bör torkas i skugga.

Brungult med albark.

250 gr. garn betas i 35 gr. alun $\frac{1}{2}$ tim. 2 kg. småhackad

Skolans matsal

Forts. Vitam...

Vitaminerna känner man mest av deras verkningar, eller rättare sagt, man känner till, hur bristen på dem verkar. En sådan sjukdom som skörbjugg, som förr, då mathållningen på fartygen var sämre än nu, var mycket vanlig bland sjömän, uppstår av vitaminbrist. Och skörbjugg lida många av ännu, fastän de inte veta av det, därför att den ej uppträder i sina mest skrämmande former. Särskilt alla växande ha stort behov av vitaminer. Utan eller med för litet vitaminer växa inga starka och friska barn upp. Vid stor vitaminbrist kunna en mängd farliga sjukdomar uppstå, och i varje fall nedsättes kroppens motståndskraft mot sjukdom, då det är ont om vitaminer i födan.

Var finns då vitaminerna? Litet vitaminer finns det i nästan all mat, men de viktigaste vitaminkällorna för människan äro i alla fall grönsaker, fisk, mjölk, smör och ägg. Odlar man grönsaker, har man möjlighet att lagra upp förråd av vitaminer för vintern. Och det behöver inte vara konstiga saker, utan i så lättodlade växter som morötter ("borkaner")

och kålrötter finns det ganska gott om dem, helst om man äter en del råa. Fisk skulle det väl inte vara ont om i våra kusttrakter, men det ser ju ut att vara ganska litet av färsk fisk under en del av vintern, just då den som bäst behöves. Mjolk, smör och ägg finns det ju i varje jordbrukarhem, även om man kanske ofta ser sig tvungen att sälja det mesta. Kanske man sedan måste använda en stor del av dessa pengar till botemedel mot sjukdom, som man kanske annars kunde ha sluppit. Det beror också mycket på hur korna utfodrats. Få de mest leva på halm och svagt ängshö, så blir det inte så mycket vitaminer i varken mjölken eller smöret.

Vi började med att tala om solens betydelse för vår hälsa. Och solljuset tycks ha sin största betydelse genom att det alstras en del vitaminer i vår hud vid solbelysning, vilka sedan kommer kroppen till godo. Släpp ut barnen i solen så mycket som möjligt och tänk på vitaminerna i grönsaker, när ni sätter och sår i täppan.

Elisabeth Byström.

Handarbetslärarinnan
Frk. S. Österlund

bark urkokas 3—4 tim. soppan silas och det betade garnet kokas häri 1 tim. Upptages, avkyles och sköljes.

Brungult med albark.

250 gr. garn färgas som föregående. När garnet upptagits ur färgsoppan, tillsättes denna med 15—20 gr. järnvitriol. Då vitriolen smält, avkyles soppan med kallt vatten innan garnet nedlägges. Häri kokas garnet 15 min. under ständig omrörning så att det ej blir fläckigt.

Nutidsungdomen och folkhögskolan.

Om vi försöka förstå namnet folkhögskola, kunna vi snart förstå dess stora betydelse för nutidens ungdom och vilken stor uppgift den har. Skolan för livet måste ständigt ha sina fönster öppna för strömningarna uti i världen, den får ej lik giltigt stelna i former, vilka kanske tidigare varit ändamålsenliga. Så måste det också vara vid vår svenska folkhögskola Birkas, ty det är ju folkhögskolans uppgift att fostra en sund ungdom.

När Birkas för ett par år sedan fick genomgå en omskapning i alla sina regler och bortskaffade det dåliga rycktet från skolan, var det många, som sade, att detta var onödigt, ty

Upptages, lägges direkt i kallt vatten och sköljes.

Gröngult med allöv.

250 gr. garn betas i 35 gr. alun $\frac{1}{2}$ tim. 1 kg. friskt allöv urkokas 1 tim. soppan silas och det betade garnet kokas häri 1 tim. Upptages, avkyles och sköljes.

Grå-violett med björkbark.

600 gr. torr småhackad bark (som förut blivit insamlad och torkad), lägges i blöt dagen förut, den urkokas 1-2 tim. I den avsilade soppan kokas 250 gr. torrt. obetat garn 1-2 tim. När garnet upptagits ur färgsoppan, tillsättes denna med 20-30 gr. järnvitriol. Då vitriolen smält, avkyles soppan med kallt vatten innan garnet nedlägges. Häri kokas garnet 15 min. under ständig omrörning, så att det ej blir fläckigt. Upptages, lägges direkt i kallt vatten och sköljes.

Gröngult och rödgult med björklöv.

500 gr. torrt björklöv (1 kg. friskt) urkokas en timma, soppan silas och tillsättes 35 gr. alun. Häri kokas 250 gr. obetat garn $\frac{1}{2}$ -1 tim. Om man låter garnet torka utan att tvätta det, och sedan lägger det i svag lut några tim. blir färgen rödgul.

Ester Österlund.

ungdomen måste ha nöjen. Men de som sade så, kunna aldrig förstå, att den tid ungdomen vistas på skolan är kort, och när den lämnar skolan och skall praktiskt utföra, vad den lärt där, komma nöjen mindre i fråga.

Alla unga äro ei födda till dåliga människor, många önska att bli goda människor och ville låta sin ström flyta fram och driva kraftverk i kulturlivets tjänst. Det är ett tecken på en god ungdom, att den vill det som är gott, men mången vill inte ha något besvär, utan så snart något misslyckas och ansvarskänslan plågar en, kastar man sig i njutningar och dåligt sällskap. Och samvetet måste tystas, annars blir livet outhärdligt, så kastar man sig i ständigt nya njutningar, blir ännu fräckare. Och den typen ha vi tillräckligt av. Det är den, som t. ex. när det är ett föreningsmöte eller någon annan sammankomst med allvarligt program, hålla sig i tamburen, rökande och pratande i väntan på att dansen skall börja, och till sist låta knivar-na blänka i mörkret.

Hur kan en sådan ungdom känna sig nöjd, måste det inte vara svårt att redan i unga år känna samvetets börda? Man kan tycka, att det tjänar ingenting till, om någon till sin grund är bättre än sin omgivning, han kan ingenting uträtta, ty ensamma äro vi svaga. Och därför måste de goda människorna söka sig till de goda, ty annars blir deras liv ett lidande. Därtill ha vi våra ungdomsföreningar, vilka böra samla blomman av bygdens ungdom. Men dessa föreningar kunna visserligen intet utföra utan goda medlemmar, ty en förening utan goda medlemmar är som en general utan armé. Och det är vi Birkasvänner som stå till ansvar för att våra föreningar skola hava goda människor till medlemmar. Det är vi som fått lära, att livet är kort och konsten lång. Och det rå vi, som från alla kuster och öar i svenskbygden samlats "under ungdomens tak," att bilda en kedja, som skall omsluta Birkas, senskavgdens hem.

Anders Moll.

Elev 1934-35.

Birkasminnen.

Det var en dyster och grå höstdag, när jag första gången trädde in under Birkas tak. Visst var der roligt att få komma dit, fast nog undrade jag mycket, hur det skulle komma att bli. Inte kunde jag då ana, att jag där skulle få uppleva de oförgätliga dagar, som det blev, och att där skulle samla intryck och minnen, som höra till mina vackraste. Det bereder mig ett stort nöje att i tankarna mana fram än en, än en anna bild från Birkaslivet.

Bland högtidsstunderna kommer ja särskilt ihåg julfesten. Jag minns, huru var och en hjälpte till att höja stämningen så mycket som möjligt. Men arbetsdagarna ha eller inte fallit i glömska. Lektionerna kunde ibland bli riktiga högtidsstunder. Om morgonandakten må sägas detsamma. Det var sol och ljus över allt arbete på Birkas. Kamratlivet kan jag heller inte lämna onämnt. Det var många glada stunder. Men det kunde vara allvar också. Starka vänskapsband hann man knyta.

När så kursen tog slut och och man måste skiljas, var det med ett visst vemod, man tog farväl av varann. Med glädje kan jag minnas den friska och glada kamratandan och allt värdefullt den gav mig.

Till de starkare intrycken från Birkas hör sången. När jag efter slutad kurs kom dit på en vtnterfest, tyckte jag, att det bästa av allt var att få sjunga de kända och kära sångerna, som vi lärt där. Det är roligt att sjunga, under kursen på Birkas, men det är nästan roligare att sjunga, sedan man varit därifrån en tid. Sången väcker många minnen till liv. Ljusa minnen från lyckliga Birkasdagar.

Alex Nyholm.

Elev 1934-35.

En Birkasvinter.

Birkas är en gammal herrgård, som ligger omgiven av åker och ång. För femton år sedan blev den inrättad till en svensk folknögskola av S. O. V.. Hit samlas varje höst ett tjugotal elever. Elevförbundet "Birkasvännerna" böra se till, att

skolan alltid har tillräckligt antal elever.

Kursen räcker bara sex månader, men är ändå mycket lärorik. Alla lektioner äro nyttiga, t. ex. födoämneslära, hemvård, svenska, husdjurslära, hälsolära, jordbrukslära m. fl. Birkas är en medelpunkt för svenskbygden. Den enar svenskarna till en stor förening. Enighet ger styrka, och det är just det, som vårt Svensk-estland behöver.

Birkas folkhögskola börjar sin kurs i mitten av oktober och slutar i början av maj. I år har hela vintern gått bra. Glädje och trevnad har det varit hela tiden från morgon till kväll. Det händer ju ibland små besvärigheter, men i en sådan skara förekommer allt. Var och en, som känner sig skyldig till något, som stör trevnaden, måste väl kunna ordna det bra igen. Sanning och uppriktighet behövas på en sådan plats, för att ett gott kamratskap skall kunna äga rum.

I början tycktes läxorna bli för svåra, men det var därför att intresset för att läsa var borta. Så småningom kom viljan till allt, och detta underlättade hela vinterns arbete. Man liksom börjar förstå det hela, vilken nytta man har av att lära allt, som kan läras här. Hur dumt och meningslöst är det inte att resonera som så: „Ah, bara jag på något sätt klarar mig i dag, så jag slipper plugga!“ — Nej, den som vill ha nytta av skolan, måste verkligen läsa med eftertanke och försöka att minnas, vad man läser. Arbetet går rasm en lek, där glädjen råder.

Läsa har sin tid och leka sin. Det går ej att bara skratta och skoja, nej, allvar måste finnas också. Människan skall visa sig duglig i allt, såväl i arbete som i sällskap. Denna duglighet och uppfostran ger Birkas för den som vill taga emot. När man har skilts härifrån, då öppnas ögonen riktigt, då först ser man, vilken nytta Birkas givit. En Birkaselev skall klara sig i alla arbeten. Det är ingen skam att arbeta, om än arbetet är så grått som möjligt. Nej, arbetet ger heder åt den, som utfört det, bara det är gjort så som det skall vara.

*Bliv medlem i S.O.V.
och prenumerera på
KUSTBON*

Så går tiden shabbt framåt, vårsolen lyser, högt på trädens grenar sjunger fågeln sitt tack till skaparen. Snart, snart, är kursen slut. Snart efter en handtryckning skiljas alla, som hela vintern ha levat tillsammans som en stor familj. Det är då som saknaden uppstår, saknaden efter Birkas. De vita väggarna locka tillbaka, dess vackra utseende både ute och inne kommer alltid att stå framför en. Då vandra bort från Birkas en ny skara Birkasvänner. Så måste skaran växa, tills den famnar hela svenskbygden.

Det finns gamla, som yttra, att Birkas lockar till sig folk endast för att lära dem „dansa och bråka“, som det heter. Sådana förstå inte mycket av vad Birkas hetyder. De ha levat sin ungdom på ett helt annat sätt än i våra dagar och tro, att detta var det enda riktiga sättet. Nej, så går det inte, att sitta som de och titta utgenom rutan och tänka, att det är nog av världen, det som de se och känna. Svensk ungdom måste kämpa sig framåt i världen, kämpa för sitt modersmål. Varje svensk måste gå rakryggad framåt och visa sig duglig alltid, vad det än gäller. Sådana, som icke blygas att heta svenskar, kunna gå sin framtid med glädje till mötes.

Birkas uppfostrar alla till människor. Först nu kan man förstå, vilka kunskaper Birkas gett, och som skulle ha varit borta, om ej Birkas funnits. Hur roligt skall det ej bli att efteråt besöka Birkas och där få träffa många kamrater, Birkasvänner, som minnas allt av den gångna vintern. Utan Birkas skulle vi inte komma långt. Med ett varmt tack till alla lärare vill jag förklara, att jag alltid kommer att minnas Birkas.

Birkas minnena komma att stå som ett ljus för hela livet.

Leontine Stahl
Elev 1936—37.

Utgivare:

Svenska Odlingens Vänner

Redaktion:

M. Westerblom, ansvarig red

A. Stahl.

N. Blee.

A. Aspelin.

Rüütli 3, Tallinn.

Tel. 470-08.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr 2:—	1 år Ekr. 4:—
1/2 „ „ 1:—	1/2 „ „ 2:—

Sjuttiofem år.

Sjuttiofem år fyllde den 5 maj hemmansägaren Johan Gärdström från Rälby, Wormsö.

Född under fattiga förhållanden och under sin livstid bl. a. hemsökt av eldsvåda har hemmansägaren J. Gärdström trots allt arbetat upp sin gård till en av de bäst skötta på Wormsö. Av kommunen har Gärdström hedrats med flera förtroendeuppdrag bl. a. att vara dess ordförande under krigstiden då landet led brist på det nödvändigaste, fotogen, salt m. m. och en rättvis fördelning behövdes av den del varje kommun fick sig tilldelad. I första hand är det emellertid den fria andliga verksamheten som varit föremål för Gärdströms intresse och som andlig talare och predikant har han gott rykte. Gärdström har också varit styrelseledamot av S. O. V-s centralstyrelse och tagit aktiv del i S. O. V-s arbete på Wormsö. Gärdström är en av de få Wormsöbor som haft möjlighet att se sig om i vida världen. För några år företog han en resa till U. S. A. för att hälsa på sina söner, som där äro bosatta. Jubilaren har gjort sig känd som en varmt gudfruktig, försynt och god personlighet, och dessa egenskaper ha förskaffat honom många vänner som önska honom lycka och välsignelse på högtidsdagen och allt framgent.

A. A.